

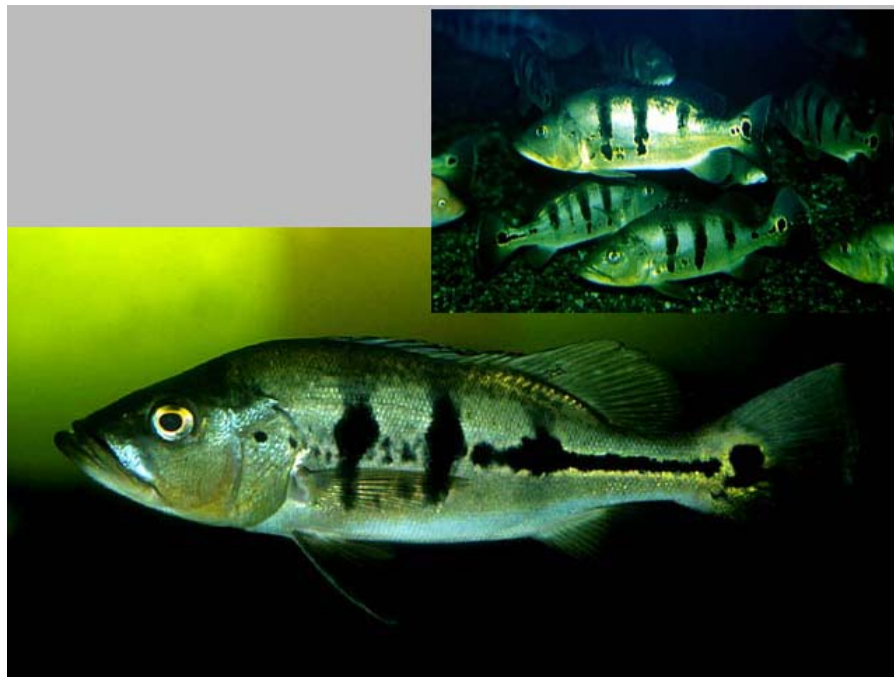
ปลาเบส : เกมล่ากีฬาที่เสี่ยงต่อการรุกรานสัตว์น้ำพื้นเมือง

นคร พิลา

กลุ่มงานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพสัตว์น้ำจืด

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรประมงน้ำจืด

สำนักวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด กรมประมง

ปัจจุบันตลาดปลาสวยงามนิยมนำปลาชนิดแปลกๆจากต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงและจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ปลาเบสหรือบางคนเรียกว่า ฟิค็อกเบส (Peacock bass) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Cichla ocellaris* อยู่ในสกุล *Cichla* มาจากภาษากรีก (Kichle) หมายถึงปลาทะเลที่มีพื้นแหลมและสีสวยแถบทะเลเขตร้อน ปลาชนิดนี้เป็นที่นิยมเนื่องจากมีสีสันสวยงามและเลี้ยงง่าย มีต้นกำเนิดจากกลุ่มแม่น้ำอเมซอนในอเมริกาใต้ เป็นปลาที่กินเบ็ดดีจึงนิยมปล่อยในแหล่งน้ำที่ใช้เป็นสถานที่ตกปลาเพื่อเป็นเกมล่ากีฬาในหลายๆประเทศเช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และประเทศต่างๆในแถบยุโรป ปลาเบสเป็นปลาในกลุ่มเดียวกับปลานิลและปลาหมอสีที่มาจากอเมริกาใต้เช่นกันแต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก ขนาดใหญ่ที่สุดประมาณ 74 เซนติเมตร ราคาขายในท้องตลาด ขนาดความยาวประมาณ 2 นิ้วมีราคาตั้งแต่ 40 – 100 บาท ซึ่งถือว่าถูกเมื่อเทียบกับราคาในช่วงแรกที่น่าเข้ามาในประเทศ

การนำปลาจากต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงเป็นเรื่องที่ไม่แปลกหรือก่อความเสียหายหากมีการดูแลและควบคุมไม่ให้หลุดลอยออกจากสถานที่เลี้ยงลงไปแหล่งน้ำธรรมชาติ เพราะปลาบางชนิดสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ดำรงชีวิตและขยายพันธุ์ได้จนอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งน้ำ ปลาเบส หรือฟิค็อกเบสก็เช่นกัน เป็นปลาอีกชนิดหนึ่งที่น่าส่งผลกระทบต่อระบบ

นิเวศถ้าหากหลุดรอดลงแหล่งน้ำธรรมชาติ เพราะเป็นปลาที่โตเร็ว กินปลาและสัตว์น้ำอื่นที่มีขนาดเล็กกว่า เป็นอาหาร สามารถปรับตัวและอาศัยได้ในสภาพแวดล้อมของประเทศไทยได้ นอกจากนี้ปลาชนิดนี้ยังมี พฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงฤดูผสมพันธุ์เนื่องจากมีพฤติกรรมการดูแลไข่ ปลาเบสสามารถออกไข่ได้ครั้งละ ประมาณ 5,000 ถึง 15,000 ฟอง ในบางเมืองของประเทศไทยนี้ได้มีการนำเข้ามาปลาเบสเพื่อปล่อยลงในอ่าง เก็บน้ำเพื่อใช้เบ็ดตกเป็นเกมสกีฬา และต่อมาได้มีคำสั่งให้กำจัดปลาชนิดนี้ เนื่องจากรุกรานปลาท้องถิ่นจน เกือบสูญพันธุ์จากแหล่งน้ำ

สัตว์น้ำต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่ก็เพื่อเลี้ยงเป็นสัตว์น้ำสวยงามแต่ปลาเบสนั้น นอกจากจะเป็นปลาที่สวยงามแล้วยังเป็นปลาที่นิยมนำไปปล่อยในอ่างเก็บน้ำหรือบ่อเพื่อใช้เบ็ดตกเป็นเกมสกีฬาจึงมีความเสี่ยงอย่างมากที่ปลาชนิดนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศได้เนื่องจากพฤติกรรมการหาอาหาร แบบรวมฝูงล่า และสามารถแพร่ขยายพันธุ์ได้ดีในธรรมชาติ จึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งหากน้ำธรรมชาติ ของไทยจะต้องถูกสัตว์น้ำต่างถิ่นรุกรานเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งชนิด ซึ่งปัจจุบันนี้ ปลาซัคเกอร์ที่หลุดจากแหล่ง เพาะเลี้ยง หรือการปล่อยโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและยากต่อการควบคุม ถึงแม้ จะมีข้อมูลว่าปลาเบสสามารถนำมาใช้บริโภคได้และเนื้อมีรสชาติดีก็ทั้งยังสามารถดึงดูดนักตกปลาที่นิยม ของแปลกใหม่ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับผลเสียที่ตามมาจะคุ้มกันหรือไม่ นั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าควรจะได้หาทางป้องกันมิให้สัตว์น้ำต่างถิ่นแพร่พันธุ์ในแหล่งน้ำธรรมชาติและศึกษา ความเสื่อมของการนำสัตว์น้ำต่างถิ่นเข้ามาในประเทศก่อนการนำเข้าทุกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

นณณ์ ภาณิตวงศ์. 2007. *Cichla ocellaris*. <http://www.siamensis.org/board/8205.html>, November 30, 2008

Cichla ocellaris. http://nis.gsmfc.org/nis_factsheet.php?toc_id=171, November 30, 2008

Kullander, Sven O. 2003. *Cichla*. <http://www.fishbase.org/Summary/SpeciesSummary.php?id=457>, November 30, 2008

Peacock bass. <http://www.siamfishing.com/content/view.php?id=1121&cat=article>, November 28, 2008